

וסתות דאורייתא או דרבנן

חיוב פרישה סמוך לוסת

1. תלמוד בבלי מסכת שבועות דף יח עמוד ב

ת"ר: והזרתם את בני ישראל מטומאתם - אמר רבי יאשיה: מיכן אזהרה לבני ישראל שיפרשו מנשותיהן סמוך לוסתן. וכמה? אמר רבה: עונה.

מהם 'וסתות'

2. תלמוד בבלי מסכת נדה דף טז עמוד א

בעו מיניה מרב נחמן: וסתות דאורייתא או דרבנן? אמר להו: מדאמר הונא חברין משמיה דרב, אשה שיש לה וסת, והגיע שעת וסתה ולא בדקה, ולבסוף ראתה - חוששת לוסתה וחוששת לראייתה אלמא - וסתות דאורייתא. איכא דאמרי, הכי קא"ל: טעמא - דראתה, הא לא ראתה - אין חוששין, אלמא - וסתות דרבנן. איתמר: אשה שיש לה וסת, והגיע שעת וסתה ולא בדקה, ולבסוף בדקה, אמר רב: בדקה ומצאת טמאה - טמאה, טהורה - טהורה. ושמואל אמר: אפילו בדקה ומצאת טהורה - נמי טמאה, מפני שאורח בזמנו בא. לימא בוסתות קמיפלגי, דמ"ס - דאורייתא, ומ"ס - דרבנן!

3. רש"י מסכת נדה דף ט עמוד א

וסתות דאורייתא - אותה בדיקה שהצריכה לאשה להבדק בשעת וסתה דבר תורה הוא הלכה למשה מסיני דאורח בזמנו בא ואם בא יום וסתה ולא בדקה מחזקינן לה טמאה לקמן /נדה/ בפרק כל היד (דף טז) וקא מבעיא לן אם לא בדקה ביום וסתה בימי עיבורה מהו.

4. רש"י מסכת נדה דף טו עמוד א

דאורייתא - הלמ"מ דמחזקינן לה בטומאת ספק.

5. תוספות מסכת נדה דף טו עמוד א

אפי' הגיע זמן וסתה מותרת - תימה היאך מותרת הא אמרינן בשבועות פ"ב (דף יח): ולקמן פרק האשה (דף סג): אזהרה לבני ישראל שיפרשו מנשותיהן סמוך לוסתן וי"ל כשהשתה אחר וסתה שבעה ימים שיכולה לטבול איירי דספק טבילה מוציאה מידי ספק ראתה כההוא דר' יוחנן דבסמוך ולמ"ד וסתות דאורייתא אפילו שהתה כשיעור זמן טבילה אסורה דודאי ראתה חשבינן לה ומתוך כך יש לדקדק דס"ל לרבי יוחנן דבסמוך וסתות דרבנן.

דעות הראשונים

6. תלמוד בבלי מסכת יבמות דף סב עמוד ב

אמר ריב"ל: כל היודע באשתו שהיא יראת שמים ואינו פוקדה - נקרא חוטא, שנאמר: וידעת כי שלום אהלך וגו'. ואמר ריב"ל: חייב אדם לפקוד את אשתו בשעה שהוא יוצא לדרך, שנא': וידעת כי שלום אהלך וגו'. הא מהכא נפקא? מהתם נפקא: ואל אישך תשוקתך - מלמד, שהאשה משתוקקת על בעלה בשעה שהוא יוצא לדרך! א"ר יוסף. לא נצרכה אלא סמוך לוסתה. וכמה? אמר רבא: עונה. והני מילי לדבר הרשות, אבל לדבר מצוה - מיטרידי.

7. רש"י מסכת יבמות דף סב עמוד ב

ואין פוקדה - בתשמיש בעת עונתה.

8. תוספות מסכת יבמות דף סב עמוד ב

חייב אדם לפקוד את אשתו - אומר ר"ת דפקידה זו אינו תשמיש אלא כשהוא רוצה לצאת בדרך אם הוא רחוק ממנה לא יצא לדרך אא"כ ישוב אליה ויפקדנה או בתשמיש או בשאר דברים וידבר על לבה ופריך מהתם נפקא ליה מלמד שהאשה משתוקקת על בעלה כשיצא לדרך ומסתמא כיון שמתאוה לו יש לו לפקדה דהמכבד אשתו עליו הכתוב אומר אז תקרא וגו' ומשני אמר רב יוסף לא נצרכה אלא לאשתו נדה ה"ג בכל הספרים ישנים והכי פי' דחד קרא אתא דאפילו באשתו נדה יש לו לפקדה וכמה עונה אף על פי שאסור לשמש מ"מ שמחה ותענוג הוא לה הואיל ורוצה לצאת בדרך והכי אמר' בריש הדר (עירובין סג: ושם) הישן בקילעא שאיש ואשתו ישנים שם עליו הכתוב אומר נשי עמי תגרשון מבית תענוגיה ואמר רב יוסף התם ואפילו אשתו נדה ומה שהגיהו בספרים לא נצרכה אלא סמוך לוסתה אין נראה כלל דהגיהו כן לפי שרוצין לפרש דפקידה היינו תשמיש ובשבועות (דף יח: ושם) מוכיח דסמוך לוסתה מדאורייתא מוהזרתם את בני ישראל וגו' ועוד דמוקי לה ביוצא לדבר הרשות וא"כ אפילו למאן דאמר (נדה דף טו.) ווסתות דרבנן אם כן סמוך לוסתה נמי דרבנן מכל מקום למה יהא מותר ביוצא לדבר הרשות.

9. רא"ש מסכת יבמות פרק ו סימן י

י אמר ר' יהושע בן לוי כל היודע באשתו שהיא יראת שמים ואינו פוקדה נקרא חוטא שנאמר וידעת כי שלום אהלך ופקדת נוך ולא תחטא ואמר ר' יהושע בן לוי חייב אדם לפקוד אשתו בשעה שיוצא לדרך שנאמר וידעת כי שלום אהלך וגו' וכמה אמר רבא עונה והני מילי לדבר הרשות אבל לדבר מצוה מיטרידי ובספרים אמר רב יוסף לא נצרכה אלא סמוך לוסתה והאי פקידה אי אפשר להיות בתשמיש דסמוך לוסתה חייב לפרוש מדאורייתא והיאך התירו פקידה זו ופירש ר"ת ז"ל פקידה בדברים וברוב ספרים גרסי' לא נצרכה אלא לאשתו נדה:

10. רא"ש מסכת נדה פרק א סימן א

וקי"ל כרב נחמן בר רב יצחק דהוא בתראה דמוקי פלוגתא דרב ושמואל דקמיפלגי בווסתות גופייהו אי הוי דאורייתא או דרבנן וקיימא לן הלכתא כרב באיסורי כדאיתא בבכורות פרק יש בכור (דף מט א) הלכך קיימא לן דווסתות דרבנן ואם לא בדקה עצמה בשעת ווסתה ואחר כך בדקה עצמה ומצאה טהור טהור.

11. רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ד הלכה יב

ואסור לו לאדם שיבוא על אשתו סמוך לוסתה שמא תראה דם בשעת תשמיש שנא' והזרתם את בני ישראל מטומאתם, וכמה, אם היה דרכה לראות ביום אסור לשמש מתחלת היום, ואם היה דרכה לראות בלילה אסור לשמש מתחלת הלילה.

ז. ספק בעונת הראיה

שולחן ערוך יורה דעה הלכות נדה סימן קפד סעיף ד

אם רגילה לראות בהנץ החמה, ולא קים לן שפיר אי קודם הנץ החמה או אחריו, אינה אסורה אלא ביום.

הבנת דעות הראשונים בגדר וסתות

14. בית יוסף יורה דעה סימן קפד

וכתב הר"ן בפרק ב' דשבעות (א: ד"ה או יום) דהא דצריך לפרוש עונה אחת סמוך לוסתה אף על גב דבגמרא מיייתי לה מקרא אסמכתא בעלמא הוא דהא קי"ל (נדה טז.) וסתות דרבנן וכ"כ הרשב"א בתורת הבית (שם ריש ש"ג ח.) וכן דעת הרא"ש כמו שאכתוב בסמוך אבל בספר התרומה (סי' צג) כתב דמדאורייתא אסור וכן כתבו התוספות בסוף פרק הבא על יבמתו (סב: ד"ה חייב) וגם הרא"ש כתב שם (סי' י) כן ואפשר דמדאורייתא שכתבו לאו דוקא אלא לומר שיש לו סמך מדאורייתא:

15. שו"ת נודע ביהודה מהדורא קמא – יו"ד סימן נה

והנה כבר נודע אוקימתא דרבא במסכת גיטין דף כ"ח ע"ב לשמא מת לא חיישינן ולשמא ימות חיישינן ופי' רש"י דשמא מת הוא נגד החזקה אבל שמא ימות לא מרעינן החזקה בהכי. ופירוש הדברים דאדם יש לו חזקת חיים כמו שה' חי עד עתה עדיין חי הוא אבל אין לאדם חזקה שלא ימות שהרי ודאי ימות פעם אחת ולכן בכל שעה חיישינן שברגע זה ימות וכאשר כבר עברה השעה שוב לא חיישינן שמא כבר מת. וזה פשוט. ומעתה גם גבי אשה דכל אשה יש לה חזקת טהרה שהרי עכשיו היא טהורה ולא חיישינן שמא כבר נטמאה בטומאת נדה שזה נגד החזקה אבל אין להאשה חזקה שלא תראה נדה אחר שעה שאין בזה חזקה שהרי בפעם אחת עתידה לראות נדה שהרי לא תהיה טהורה לעולם ולכן איכא למיחש בכל שעה שמא תראה. ולכן וסתות לענין לאסור לשמש סמוך לוסתה הוא לכ"ע מן התורה לפי שאמרינן חזקה אורח בזמנו יבוא וליכא למימר העמד נגד חזקה זו חזקת טהרה אשה שהרי בזה דחיישינן שמא תראה לא מרעינן עדיין חזקת טהרה והוא ממש כמו שמא ימות וא"כ ליכא חזקה הסותר לחזקת אורח בזמנו בא ולכן אסורה מן התורה וקרא דוהזרתם את בני ישראל דרשה גמורה היא, אבל אם כבר עבר וסתה למימר וסתות דאורייתא לטמאה לשעבר לומר שראתה בשעת הוסת נגד זה יש חזקת טהרה הסותר לזה. לכך סברי כמה תנאי ופסקינן כן הלכתא דוסתות דרבנן.

16. טהרת הבית לגרע"י דף מה

והנה בספר חכמת אדם בבינת אדם (כלל קח סימן א) כתב, לכאורה נראה לי דבר חדש שלא ראיתי בשום חיבור שידבר בזה, ומכל מקום תורה היא, והוא, שנראה שהדין מוכרח שעד כאן לא נחלקו הפוסקים בדין הפרישה אם היא מן התורה או מדרבנן, אלא על הפרישה במשך כל העונה, כגון שדרכה לראות בסוף הלילה שאסורה מתחלת הלילה, אבל בשעת הוסת ממש לכולי עלמא אסורה מדאורייתא, ולא בעי קרא לאיסורה, שחזקה אורח בזמנו בא, ואיך ישמש עמה בזמן הוסת, והרי יש חשש גמור שמא תראה

12. רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ד הלכה יג - יד

הלכה יג: עבר וסתה ולא ראתה מותרת לשמש אחר שתעבור עונת הוסת, כיצד היה דרכה לראות בשש שעות ביום אסורה לשמש מתחלת היום, עברו שש שעות ביום ולא ראתה אסורה לשמש עד לערב, וכן אם היה דרכה לראות בשש שעות בלילה ועברו ולא ראתה אסורה לשמש עד שתזרח השמש.

הלכה יד: דרך בני ישראל ובנות ישראל לעולם לבדוק עצמם אחר התשמיש, כיצד מקנח האיש עצמו במטלית נכונה לו ומקנחת האשה עצמה במטלית נכונה לה ורואין בהן שמא ראתה דם בשעת תשמיש, ויש לאיש להניח אשתו שתבדוק במטלית שלו מתוך שנאמנת על שלה נאמנת על שלו.

נפק"מ לגדר הוסתות

א. תועלת הבדיקה המאוחרת

13. שולחן ערוך יורה דעה הלכות נדה סימן קפד

סעיף ט: שאר נשים, צריכות בדיקה כשיגיע הוסת. עבר הוסת ולא בדקה ולא הרגישה, טהורה בלא בדיקה. וי"א שאסורה עד שתבדוק, אם יש לה וסת קבוע, או שהוא יום ל' אף על פי שאינו קבוע.

ב. צורך בבדיקה מאוחרת באין לה וסת

בית יוסף יורה דעה סימן קפד אות ט (א) ד"ה ודוקא הני

ומיהו כתב הרשב"א בתורת הבית הארוך (ב"ז ש"ב ד:) דהני מילי ביש לה וסת קבוע אבל אם היה לה וסת שאינו קבוע אף על פי שלא בדקה בשעת וסתה טהורה ואינה צריכה בדיקה דכל שלא הרגישה בדם בשעת וסתה אף על פי שלא בדקה הרי היא בחזקת טהורה כיון שאין לה וסת קבוע שאין איסור עונה זו אלא מדרבנן.

ג. חיבוק ונישוק בעונת וסתה

שולחן ערוך יורה דעה הלכות נדה סימן קפד סעיף י

הגה: ואפילו בתשמיש שרי. ומ"מ המחמיר שלא לפקדה רק בדברי רצוי, תע"ב. וכבר נתבאר דכל מיני קורבה ואהבה שרי, מלבד תשמיש.

ד. צורת הפקידה ביוצא לדרך

שולחן ערוך יורה דעה הלכות נדה סימן קפד סעיף י

הרוצה לצאת לדרך צריך לפקוד אשתו אפילו סמוך לוסתה.

ה. הבא מן הדרך

שולחן ערוך יורה דעה הלכות נדה סימן קפד סעיף יא

אשה שיש לה וסת לימים לבד, והגיע שעת וסתה, אסור לבא עליה עד שישאלנה. ואם אין לה וסת, יום ל' לראייתה הוי כהגיע שעת וסתה. ואם שהתה אחר הוסת שיעור שתספור ותטבול, יבא עליה ואין צריך לשאול.

ו. תליה במכה בשעת וסתה

ידון בסימן קפז

דאורייתא. ועוד דקאמרי הני מילי לדבר הרשות וכי בשביל דבר הרשות עקרינן והזרתם את בני ישראל מטומאתם דמוקמ' בסמוך לווסתה. אדרבה ידחה דבר הרשות ואל יצא לדבר הרשות בסמוך לווסתה ויתקיימו שני מקראות הללו. אבל לפי מה שפירשתי אתיא שפיר. שאם רוצה לצאת לדבר הרשות ישוב לביתו ויפקוד את אשתו אבל דבר מצוה לא ישוב לפקוד את אשתו דילמא מיטרד ומימנע ולא עביד מצוה אלא (למקום) [ממקום] שהוא שם ילך לדבר מצוה ואל יטרח לשוב לביתו לפקוד [אשתו]. ומשום הכי מייתי בסמוך המכבד את אשתו כו'.

20. חידושי הריטב"א מסכת שבועות דף יח עמוד ב

ונ"ל שעם מה שכתבתי לעיל הענין מתורץ יפה, דסמוך לווסתה האמור בשמעתין דלעיל אינו עונה דהא מהיכי תיתי, ועוד דשגגת תלמיד חכם דלעיל היינו משום יכולני לבעול כדאיתא לעיל, ומשום עונה שלימה ליכא למימר האי לישנא שכל אדם יכול לבעול ואם בא אורח קודם לכן אנוס הוא, אלא דודאי דסמוך לווסתה שהזירה תורה היינו סמוך ממש כגון חצי שעה וכיוצא בו, ועונה האמורה בדברי רבי יאשיה מדרבנן היא לעשות גדר וסייג, דהא קיימא לן (נדה ט"ז א') וסתות דרבנן ולא דאורייתא והיאך החמירה תורה לאסור עונה שלימה קודם לכן, אלא ודאי כדאמרן, והשתא היינו דשרו לה לעונה זו משום פקידת אשתו ומשלך נתנו לך (עירובין ק"ד ב') כי הם אמרו והם אמרו דכולה מדרבנן, וזו שיטת רבינו הגדול הרמב"ן ז"ל.

יסוד המחלוקת/ כיצד דרבנן דוחה חזקה

21. מקור חיים ביאורים סימן תסז ס"ק ה

לכן נראה לי דלא אמרינן חזקה גי פעמים כי אם בדאיכא דבר הגורם דמסתבר שיהיה כך וההקש השכל מחייביו שיהיה כך. אבל בדבר שנופל במקרה וליכא דבר הגורם המסתבר כ"כ אין חזקה למקריים, וראיה ברורה לזה ... מנדה ט"ז א' דפליגי אי וסתות דאורייתא או דרבנן, ואמאי הא חזקה גי פעמים דאורייתא, דהא יוצאין בקמיע מומחה לרשות הרבים בשבת² [שבת ס"א א']. אלא ע"כ דבהא פליגי אי גורם המסתבר הוא.

22. סדרי טהרה סימן קפז ס"ק יד

נראה לענייני ליישב, דסבירא ליה הא דפליגי אי וסתות דאורייתא או דרבנן בהא פליגי, למאן דאמר וסתות דרבנן סבירא ליה נמי חזקה אורח בזמנו בא, אלא סבירא ליה העמד חזקה טהרה דידה נגד חזקה זו, והוה ליה כאילו אין כאן חזקה כלל. ואידך סבירא ליה, דחזקה טהרה לאו חזקה מעליא היא, משום דחזקה זו עשויה להשתנות, כדאיתא בתשובת הרי"ן סימן סו גבי מקוה שדרכה להתחסר, הביאו בית יוסף סימן ר"א עמוד רצד דייה כתב הרי"ן, משום הכי לאו חזקה מעליא היא, והאי חזקה חזקה אורח וכו' עדיפא. ואידך סבירא ליה, דאפילו הכי חזקה מעליא היא.

23. שו"ע יו"ד הלכות מקואות סימן רא סעיף סה

מקוה שהוא מוחזק להיות מימיו מתמעטים ולעמוד על פחות ממי סאה (וטבלה בו), צריכה לחזור ולטבול כל זמן שלא ידענו בודאי

בשעת תשמיש, ואין כאן חזקה טהרה... עכת"ד. ולכאורה קשה שאם כן למה הוצרכו השאלות והראב"ד והרז"ה והרשב"א והר"ן ורבינו ישעיה הראשון וסיעתם לומר שמה שלמדו מהפסוק והזרתם את בני ישראל אזהרה שיפרשו מנשותיהן סמוך לוסתן, אסמכתא בעלמא היא. יאמרו שהפסוק הוצרך להודיענו שצריך לפרוש בשעת וסתה ממש דהוי מן התורה, ואם אין לה שעה מדויקת ממש ביום וסתה, אסורה כל היום מן התורה, מכח הפסוק הנ"ל. אלא ודאי שהכל מדרבנן. ובאמת שמפורש להדיא בדברי הרשב"א במשמרת הבית (דף קסה ע"א)

דלמאן דאמר וסתות דרבנן, אפילו בשעת הוסת ממש מותרת מן התורה, ושגם הראב"ד בהיה דיבמות (סב:) שהיוצא לדרך חייב לפקוד את אשתו, לא גרים כנוסחא דידן לא נצרכה אלא בסמוך לוסתה, אלא גרים "בשעת וסתה", והדין עמו, דתניא בנדה (טז.) הרואה דם מחמת מכה אפילו בתוך ימי נדתה טהורה וכו', הא למדת דעונה הסמוכה לוסתה אינה אלא מדרבנן, וקרא אסמכתא בעלמא הוא. עכת"ד. הא קמן שלדעת הרשב"א והראב"ד אף בשעת וסתה ממש הוי רק מדרבנן.

17. שו"ך יורה דעה סימן קפד ס"ק ה

צריך לפרוש וכו'. היינו מדרבנן כן הסכמת רוב הפוסקים והאחרונים דוסתות דרבנן:

18. שו"ר ברכה יורה דעה סימן קפד א. דין ב.

בשעת וסתה צריך לפרוש ממנה עונה אחת וכו'. כתבו הראשונים שסמוך לוסתה ממש כחצי שעה, הוי מדאורייתא, וכמ"ש בספרי הקטן שער יוסף דף ע"ד (הוריות ח ב.).

19. ספר הישר לר"ת (חלק החידושים) סימן מה

הבא. אמר ר' יהושע חייב אדם לפקוד את אשתו כו'. נרי לי פקידה זו לאו דווקא תשמיש. אלא כשרוצה לצאת לדרך אם הוא רחוק ממנה לא יצא לדרך אלא אם כן ישוב אליה ויפקדנה או בתשמיש או בשאר צרכים. ולא ילך למרחקים בלא דעתה. ופריך הא מהכא נפקא מהתם נפקא ואל אישך תשוקתך מלמד שהאשה משתוקקת על בעלה בשעה שיוצא לדרך. ומסתמא כיון שמתאוה ומשתוקקת עליו יש לו לפקודה דהמכבד את אשתו כגופו עליו הכתוב אומר אז תקרא והי יענה. ומשני אמר רב יוסף לא נצרכה אלא לאשתו נידה. ה"ג בכל הספרים ישנים. והכי פ' חד קרא משמע לן שחייב לפקוד את אשתו אם אינה נידה ויבא עליה וידבר אל לבה עונה שלימה. וקרא אחרינא קמ"ל שאפילו אשתו נידה יש [לו] לפקודה. וכמה אמר רבי עונה. שאפ' שאסורה בתשמיש שמחה היא ותענוג הוא לה הואיל ורוצה לצאת לדרך. כדאמרי בעירובין הישן בקילעא שאיש ואשתו ישנים עליו הכתוב אומר נשי עמי תגרשון מבית תענוגיה. ואמר רב [יוסף] התם ואפ' באשתו נידה אלמא שמחה הוא לה. הכא נמי צריך לפקודה אפ' נידה. וכמה אמר רבה עונה. כדאמרי מניחין תחת צנור ומימיו מקלחין וכמה אמר רבה עונה. וטובא עונה איכא בתלמוד שאינו בתשמיש. ומה שהוגהו בספרים לא נצרכה אלא סמוך לווסתה שיבוש גדול הגיהו לפי שסברו דפקידה היינו תשמיש. חדא דבשבועות מוכיח דסמוך לווסתה

וסתות דא' ומאן דשרי סבר דרבנן. ומה ענין זה לוסתות דא' או דרבנן הלא עיקר חזקת הוסתות מה"ת לכו"ע?! והכא מספקינן דראתה בהרגשה?

ועוד דבאשה שיש לה מכה מסקינן דמותרת אפי' ראתה בשעת וסתה כשהרגישה שיצא דם מכה והלא יציאת דם מכה לא גרע מה(רגשת) מ"ר ומהרגשת עד ושפיר יש לחוש לשעה הזאת לדם נדה ג"כ ומה יועיל מאי דסבר וסתות דרבנן?

ועוד דכתב הראי"ש בשם הראב"ד ז"ל בפ' האשה סי' ב' דכיון דוסתות דרבנן כש"כ סמוך לוסתה, ומה ענין זה לזה הלא סמוך לוסתה אסורה שמא תראה בהרגשה?

ולכן נראה דלכו"ע אין ראייה מהעדר הרגשה... והכא בעיקר ענין הוסתות קמפלגי דמ"ד דא' סבר חזקה אלימתא היא ויש לחוש לה אף בלי כל ריעותא והיא מוציאה מחזקת טהרה עד שתאמר ברי לי שלא ראיתי ולא תוכל להעיד כי אם בבדיקה (בזמן הוסת) ומ"ד דרבנן סבר כיון שהימים חלוקים במאכל ובמשתה ובשנוי האויר אשר כל אלה עלולין לשנות את זמני הראי' ולכן אין להוציאה מחזקתה

שבשעה שטבלה היה בו מ' סאה; אבל אם לא הוחזק להיות מימיו מתמעטין כל כך שיעמדו על פחות מארבעים סאה, אף על פי שפעמים שמימיו עולין ופעמים מתמעטין, אינה צריכה לחזור ולטבול; ומכל מקום כשר הדבר לעיין קודם טבילה אם יש בו ארבעים סאה (ועיין לקמן סעיף ע"א).

24. ערוך השולחן יורה דעה סימן קפד

סעיף ד': וצייל הטעם דעיקר מחלוקת בוסתות אי דאורייתא אי דרבנן נאמרה בגמ' על הזמן שאח"כ אם בדקה ומצאה טהורה מוקמינן לה בחזקת טהרה אי וסתות דרבנן כמיש בסעי' א' ובזה שפיר אין חשש מדאוריית' כיון שלא הרגישה ומן התורה אינה טמאה בלא הרגשה ורק מאן דסייל וסתות דאורייתא ס"ל דאמרינן שוודאי ראתה בהרגשה כדרך הנשים ולא אדעתה ואנן קיייל וסתות דרבנן ומן התורה א"צ לחשוש שמא הרגישה ולא אדעתה וכיון שלא הרגישה וגם אחר זמן הוסת בדקה ומצאה טהורה שפיר טהורה היא ורק מדרבנן חששו לזמן הוסת אף כשלא הרגישה [ובזה מובן מ"ש רש"י והרא"ש למ"ד וסתות דאורייתא דזהו הלכה למשה מסיני כמ"ש בסעיף א' ולכאורה למה נצרך לזה הלכה למשה מסיני אלא משום דלא הרגישה לכך נאמרה ההלכה דוודאי הרגישה ולא אדעתה ולא קיייל כן ודו"ק]:

סעיף ו': והנה גם בדורות שלפנינו חידש גדול אחד לומר דאע"ג דוסתות דרבנן מ"מ סמוך לוסתה הוי מן התורה מטעם אחר דאחר הוסת אמרינן שלא ראתה דאוקמה אחזקה אבל קודם הוסת דחיישינן שמא תראה בזה אין מוציאין אותה עתה מחזקתה הקודמת כמו דאמרינן בגיטין [כ"ח ב'] שמא מת לא חיישינן שמא ימות חיישינן עיש [נודע ביהודה קמא יו"ד סי' נ"ה] והנה לבד שכל עיקר יסודו בטעם הוסתות דלא חשו מדאורייתא הוא מטעם חזקה וכבר בררנו שאין לה חזקה ואדרבה היא מוחזקת לרואה בשעת וסתה וגם שמא תראה אינו דומה לשמא ימות דהתם בהכרח כן הוא דסוף אדם למות אבל שמא תראה אין הכרח דאולי יעצרו דמיה לגמרי או תתעבר או שמא כבר עיברה והיא מסולקת דמים וכן כל כיוצא בזה ואין שום דמיון זלייז

25. חזו"א הלכות נדה סימן פ

אלא דמספקא לי' אחרי שאשה מרגשת בעצמה, כל שלא הרגישה הרי היא כבדוקה וזהו טעמא דמייד וסתות דרבנן, היינו הא דמבואר במתנ' דהכא דצריכה בדיקה דקתני ולא בדקה משמע דהיא משנה קדומה דצריכה בדיקה אינו אלא מדרבנן דלא סמכו אהרגשה דלמא לאו אדעתה, ומיהו תנא דמשנתנו דמטמא כד לא בדקה ס"ל דבדיקה דא' וטעמא דמייד דא' דסייל דהוי כמלתא דלא רמיא עלי' דאיש ולא תוכל להעיד דלא הרגישה, ומיהו אי יהיבה דעתה ע"ז בשעת וסתה ולא הרגישה ודאי טהורה מהיית, דהא אין האשה טמאה עד שתרגיש... ולכן נראה דאין ראייה מהעדר הרגשה... ולפ"ז בשוטה שפקחות מתקנות אותה והגיע שעת וסתה ולא בדקה, אפי' אם בדקה אח"כ ומצאה טהורה טמאה אפי' למ"ד וסתות דרבנן, וכן בפקחות שבדקה בשעת וסתה ואבד העד ובדקה אח"כ ומצאה טהורה טמאה דאימא לא הרגישה מחמת העד?! ועוד דנחלקו רבנן בעבר עלי' וסתה כשהיה בדרך אי מותרת בלא שאלה ומאן דאסר סבר